

Bidrag til Kundskaben
om
Sønderjyllands — især Aabenraaegnets — Billefauna.
Af
August West.

Da Nordslesvig i 1920 blev givet tilbage til Danmark, opstod der ganske naturligt hos adskillige af de danske Entomologer Lyst til nærmere at undersøge denne Landsdels Insektfauna, hvilket jo nu kunde ske uden de Vanskeligheder af forskellig Art, som hidtil — ogsaa førend Verdenskrigens Udbrud — var forbunden dermed for Danske.

Ved Hjælp af en Understøttelse af Jap. Steenstrups Legat, hvis Bestyrelse jeg herfor bringer min bedste Tak, blev jeg i Stand til — i Juni Maaned 1921 — at foretage en Rejse derved med det Formaal at undersøge Billefaunaen i Egnen omkring Aabenraa.

Naar jeg valgte denne Egn, var det, fordi der i Litteraturen kun foreligger faa Angivelser af Billefund herfra, væsentligst hidrørende fra nu afdøde Lærer L. Andersen, Haderslev, der gennem en lang Aarrække foretog Indsamlinger i forskellige Egne af Sønderjylland — ogsaa Syd for den nuværende Sydgrænse; bedst undersøgt af ham blev dog ganske naturligt Egnen omkring Haderslev. I Entomologiske Meddelelser XIII. Bind pag. 108 har Lærer Andersen givet en Oversigt over de vigtigste af ham i Sønderjylland gjorte Fund.

Over Faunaen ved Sønderborg og nærmeste Omegn

foreligger der som bekendt en Fortegnelse af afdøde Professor Wüstnei: „Verzeichnis der in der näheren Umgebung Sonderburgs bisher aufgefundenen Käfer“, publiceret som Bilag til Sønderborg Realgymnasiums Program for 1886 og 1887; naar man tager i Betragtning, at denne Fortegnelse kun er bygget paa en enkelt Mands Indsamlinger, vil man forstaa, at den alene som Følge deraf maa fremtræde en Del begrænset. Resultatet af nogle faa kortvarige Strejfture til Sønderborg og nærmeste Omegn, hvorved Tilstedeværelsen af flere iøjnefaldende Arter, der ikke nævnes af Wüstnei, er konstateret, viser ogsaa, at hans Fortegnelse sikkert langt fra er fyldestgørende.

Udover Fabricius', Schiødtes og Boies velkendte faunistiske Undersøgelser i Sønderjylland, der nærmest foretoges i de vestlige Dele af Landet (Tønder, Husum), og som ligger langt tilbage i Tiden, foreligger der, foruden Andersens og Wüstneis, ikke ret mange Data fra Sønderjylland for Coleopterfaunaens Vedkommende.

Naturomgivelserne ved Aabenraa minder som bekendt i høj Grad om Vejleegnen, og Faunaen paa de to Lokalteter frembyder da ogsaa en Del Lighedspunkter.

Da den tætte Kæde af Skove, (Sønder-, Hjelm-, Langbjerg-, Nørre- og Jørgensgaard Skov), der helt omslutter Byen, og af hvilke de to sidstnævnte er stærkt bakkede, gjorde Indtryk af kunne frembyde gode Betingelser for et rigt og afvekslende Insektliv, bestemte jeg mig til hovedsagelig at hellige mig disse, og de fleste af de nedenfor anførte Arter hidrører derfor fra dette Omraade, udenfor hvilket jeg kun foretog nogle kortvarige Ekskursioner til Sønderborg Sønderskov, Saatrup Skov (paa Sundeved) og Hostrup Skov ved Elisenlund paa Aabenraafjordens Sydside.

Da de ca. 3 Uger, jeg tilbragte i Aabenraa, faldt i en kold og regnfuld Periode, blev Resultatet ikke saa fyldigt som forventet, og som det sikkert under gunstigere Vejrforhold vilde være blevet.

Jeg har af de gjorte Fund nedenfor indskrænket mig til at anføre dels de Arter, der ikke hidtil har været opførte enten i Wüstneis eller de eksisterende danske Fortegnelser over den nordslesvigske Fauna og dels saadanne sjældnere forekommende, som kun har været kendt fra en enkelt eller ganske faa Lokaliteter indenfor det nordslesvigske Omraade.

Arterne af den førstnævnte Kategori er mærkede med en *.

Atheta pavens Er. 1 Stk. Jørgeng. Skov ²¹/₆.

Heterothops dissimilis Grav. 1 Stk. Nørreskov ¹⁵/₆.

Quedius humeralis Steph. En lille Række sigtet i en fugtig Grøft, Jørgensg. Sk. ¹³/₆.

Medon brunneus Er. 2 Stk. i Musereder, Nørreskov ¹⁰/₆, ¹⁵/₆.

Stenus nitidiusculus Steph. Nogle faa Stk. Jørgensg. Sk. ¹³/₆.

Oxytelus laqueatus Marsh. I Antal i Hestegødning, Jørgensg. Sk. ⁷/₆.

***Oxytelus inustus** Grav. Af denne i Nordeuropa sjældne Art, af hvilken der indenfor vort Faunaomraade hidtil kun har været fundet 2 Stk. paa Ærø, fandt jeg 1 Stk. paa Stranden udfor Sønderborg Sønderskov d. ²²/₆.

Lesteva punctata Er. En længere Række sigtet af fugtigt Løv ved en Bæk, Jørgensg. Sk. ¹³⁻²¹/₆.

Leptinus testaceus Müll. Hyppig i Musereder, Nørreskov ¹⁰⁻¹⁵/₆.

Catops picipes F. Flere Stk. i Musereder, Nørresk. ¹⁵/₆.

Catops fuliginosus Er. Hyppig i Nørreskov og Jørgensgaard Sk. ¹⁰⁻²⁰/₆.

Colon brunneum Latr. 1 Stk. sigtet i Jørgensg. Sk. ²⁰/₆.

Anisotoma orbicularis Herbst. 2 Stk. ved Sigtning, Nørreskov ¹⁰/₆.

Agathidium badium Er. Hyppig i Svamp paa Træstubbe, Nørreskov ¹⁰⁻²⁰/₆.

Cateretes rufilabrus Latr. 1 Stk. Jørgensg. Sk. $\frac{20}{6}$.

***Meligethes coeruleovirens** Först. Nogle faa Stk., Jørgensg. Sk. $\frac{17}{6}$.

***Meligethes brunnicornis** Sturm. En lille Række, Jørgensg. Sk. $\frac{6-12}{6}$.

***Meligethes erythropus** Gyll. 1 Stk. Jørgensg. Sk. $\frac{6}{6}$.

Epuraea pusilla Ill. 1 Stk. Jørgensg. Sk. $\frac{12}{6}$.

Antherophagus nigricornis F. 1 Stk. Aabenraa Sønder-
skov $\frac{24}{6}$.

Dacne rufifrons F. 1 Stk. i Svamp, Nørresk. $\frac{15}{6}$.

Melanophthalma similata Gyll. 1 Stk. Jørgensg. Sk. $\frac{14}{6}$.

Scymnus capitatus F. Nogle faa Stk. nedbanket af Eg,
Jørgensg. Sk. $\frac{6}{6}$.

Agrilus coeruleus Rossi. 1. Stk. Aabenraa Sønder-
skov paa Lonicerablomster $\frac{17}{6}$.

Dirrhagus pygmaeus F. 1. Stk. nedbanket af Eg, Jørgensg. Sk. $\frac{10}{6}$.

Podabrus alpinus Payk. Ret hyppig i Jørgensg. Sk. $\frac{7-15}{6}$; Varieteten **lateralis** Er. med sorte Vingedækker og helt rødgult Thorax var nok saa hyppig som Stamformen.

Cantharis lateralis L. Enkelte Stk. Jørgensg. Sk. $\frac{14}{6}$.

Absidia pilosa Payk. En længere Række, Jørgensg. Sk. $\frac{10-16}{6}$, enkelt i Aabenraa Sønder-
skov $\frac{17}{6}$.

Malachius marginellus Oliv. 1. Stk. Jørgensg. Sk. $\frac{6}{6}$.

Ebaeus pedicularius Schrank. Denne Art, som d. $\frac{13}{6}$ 21 blev opdaget som ny for vor Fauna af Hr. konst. Landsdommer Victor Hansen ved Havskrænten udfor Sønderborg Sønder-
skov, var jeg saa heldig at genfinde i Antal paa samme Lokalitet d. $\frac{22}{6}$ s. A.

Chrysomela marginata L. 2. Stk. ved Aabenraa Fjord $\frac{5}{6}$.

***Chalcoides nitidula** L. Jørgensg. Skov og Aabenraa Sønder-
skov paa Populus tremula, hver Gang en lille Række $\frac{12-14}{6}$.

***Mniophila muscorum** Koch. 2. Stk. i Mos ved Farver-
mølle $\frac{14}{6}$.

Cassida murraea L. I Antal paa Inula, Saatrup Sk. $\frac{10}{6}$.

Laria loti Payk. Ikke sjælden paa Lotus corniculatus, Jørgensg. Sk., Hostrup Sk. og Sønderborg Sønder-sk. ^{14-22/6.}

Barypithes pellucidus Boh. En lille Række, Jørgensg. Skov ^{24/6.}

Rhytidossoma globulus Herbst. 1 Stk. Jørgensg. Sk. ^{7/6.}

***Ceuthorrhynchus cakilis** Victor Hansen. En lille Række ved Stranden udfor Sønderborg Sønder-skov ^{22/6.}

Coeliodes ruber Marsh. 1 Stk. Jørgensg. Skov ^{12/6.}

***Tychius lineatulus** Steph. 2 Stk. Sønderborg Sønder-skov ^{22/6.}

***Tychius meliloti** Steph. 2 Stk. Jørgensg. Sk. ^{17/6.}

Apion ebeninum Kirby. Udbredt paa Vicia i alle Skovene omkring Aabenraa ^{14-21/6.}

***Deporaus Mannerheimi** Hummel. 1 Stk. Aabenraa Sønder-skov ^{24/6.}

Rhynchites olivaceus Gyll. I Antal paa Eg, Jørgensg. Skov ^{7-14/6.}